15

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA,

DE

PODAGRÆ PRÆSERVATIONE,

Quam,

AUSPICE DEO PROPITIO,

Et Conſenſu atque Auctoritate Gratioſæ Facultatis Medicæ,

IN ALMA REGIA FRIDERICIANA,

PRÆSIDE

DN. D. MICHAELE ALBERTI

SACR. MAJ. REG. BORUSS. AULICO ET CONSIST. MAGDEB. CONSILIARIO

MED. ET PHILOS. NATUR. PROFESSORE PUBL. ORDIN. ETC.

DECANO H. T. SPECTATISSIMO;

Domino Patrono, Præceptore ac Promotore ſuo omni honoris cultu proſequendo,

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQVE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS DOCTORALIBUS LEGITIME IMPETRANDIS,

HORIS LOCOQVE CONSVETIS,

ANNO MDCCXXIX. D.   JANUAR.

PUBLICAE AC PLACIDAE ERUDITORUM VENTILATIONI

SUBJICIET

RESPONDENS

ANTONIUS CHRISTOPHORUS CRETLAU,

RIESENBURGO-BORUSSUS.

HALÆ MAGDEB. LITTERIS HENDELIANIS.

PROOEMIUM.

Podagræ notionem abhorreſcunt non modo divites, in promiſcua vitæ ratione conſtituti, ſed ſeorſim etiam Medici, quorum curæ & directioni hic affectus anxie commendatur, unde quidam vel omnem ſpem & fiduciam quoad ardui hujus morbi medelam deſpondent, vel alii in tantum quidem, licet non in totum mitigationem, lenitionem & auxilium in eodem promittunt, quidam denique ad ſingularia, arcana, ſpecifica & velut miraculoſa antipodagrica confugiunt, quibuscum hunc affectum aut curare, aut præſervare contendunt: interim mox alii cum *Ovidio* acclamant: *ſolvere nodoſam neſcit medicina podagram*, hinc *Sydenhamius in tr. de Podagra* p. n. 489. dicit: *Therapia radicalis & usque quaque perfecta, qua quis etiam a diatheſi ad hunc morbum*

ſo-

foret liberatus, adhuc in Democriti puteo latet, atque in naturæ ſinu reconditur, neſcio quando aut a quibus in lucem extrahenda: eadem ferme eſt ingenua *Raici de Podagr. p. 46.* confeſſio, quod *multæ* quidem *de cura podagræ conſtent promiſſiones, perexiguæ tamen impletiones;* qualia teſtimonia magno numero produci poſſent, ſi neceſſitas requireret: *conſ. Panſa in app. conſil. antipod. ſpecial.* Et ſane ſi in hoc diro & duro morbo aliquam ſalutem promittere mallemus, illud *Petrarchæ Part. 2. dialog. 84. de remed. utriusque fortunæ* acclamare debemus: *Si ſalutem cupis, aut pauper ſis oportet, aut ut pauper vivas:* hoc conſilium ſatis probatum & *Præſervativum* eſt pro arduo hoc morbo; quo difficilior itaque hujus doloris eſt ſanatio, eo magis præſtiterit illius adventum anticipare & avertere: hinc huc quadrat, quod *Q. Serenus* cecinit: *non ſemper præſens dolor eſt, ſanabilis ergo cura magis prodeſt venturis obvia morbis:* quis itaque tam adverſum, tam moleſtum, tam inhumanum, tam pertinacem, tam immiſericordem, tam crudelem expectet hoſtem atque hoſpitem, quin illius acceſſum opportuno intercipiat tempore; nam ſecundum *Plutarcum in Lucullo Occaſio tribuit momentum medicamentis & ſalutis & necis adferendæ* & juxta *Heliodorum in Lib. 4. hiſt. æthiop. omnis affectio, quæ cito cognoſcitur, facile curari poteſt, ſed quæ tempore inveteraſcit, propemodum eſt inſanabilis:* turpius enim hic ejicitur, quam non admittitur hoſpes: Omnium quidem morborum præſervationes, præ curationibus prærogativam laudis, æſtimationis & dignitatis merentur,

Po-

Podagræ vero præſervatio, tanto magis utilis & neceſſaria eſt, quo facilius pertinacem ipſa amplectitur qualitatem: interea in Cura & præſervatione Podagræ non abſolute tota ſpes projicienda eſt; hinc ſolide & perſpicue *Raym. Jo. Fortis in Conſult. & Reſponſ. Med. Tom. II. Cent. 4. conſ. 68. p. 568.* ſcribit: *illud nobis dicendum venit, quod, qui bonam victus rationem tenere nequeunt, iis optimam medicinam præſcripſiſſe ſupervacaneum fuerit; multi enim dicebat Celſus, cum ex toto convaluerint, periculoſe vitæ genus ſubito mutant, & inordinate agunt, ſicque, ut Aretæus, tanquam ab inferis elapſi licentioſiorem vitam ducunt; unde delicatos curandos non contingere melius & fortunatius dicebat eſſe Aetius: & licet qui veneri & gulæ indulgent, ſi hæreditaria his accedat imbecillitas in articulis, difficulter admodum præſervari poſſint; nihilominus pronunciavit Hipp. 2. prædict. 15. quod qui Juvenes ſunt & nondum tophos contraxerint, ſi medico intelligenti obedientes fuerint, accurate vivant, laboris amantes & alvum apertam ſervent, ſanari, magisque præſervari poſſint.* Prudentis, periti & ingenui itaque medici officium eſt, ut juſto tempore præſervationem inſtituat, ne imminens & metuenda Podagra prima ingruat vice, & curationem ordinet, quo funditus & radicitus malum hoc extirpetur; nullam enim hic morbus moram patitur: & quamvis aſſertum *Fortis l. c. Cent. 1. conſ. 30. p. 50. Podagra quamvis ſit morbus, eſt tamen affectus, qui non raro habet rationem boni, dum natura ipſa, ad tuendas & præſervandas nobiliores partes, redundantes vitioſos humores ad ignobiliores per modum criſis,*

per

per decubitum appellatæ deponit & malum pro minori malo excitare conatur, aliquas veritates contineat; nihilominus conſultius eſt, hoc moleſtum & ſub multis cruciatibus acquirendum commodum præoccupare, & alio ſubſidio vitæ & ſanitati proficuo ſublevare: etenim commoda illa, quæ de ſe promittit & recenſet Podagra in ſua Apologia apud *Camerarium in Syllog. memor. Cent. XII. partic. 1.* perquam limitata ſunt: unde ipſa Podagra eloquitur; *non ego tam noxia, ſed ipſi ſunt, qui me deliciis ſuis ineſcarunt, ipſi ſunt, qui me invitam retinent, ipſi ſunt, qui omnia pervertunt, ac inde totam in me culpam convertunt: adſum, abeſſe me volunt; abſum, vitiis ſuis revocant: in morbo ſanitatem, in ſanitate morbum quærunt: ſalutem propriam negligunt, ac illam a me non deſinunt repetere; ſibi ipſis malefaciunt, & a me beneficentiam exigere juſtum putant, turpiter volunt vivere, inde mihi nequiter maledicere:* aſt tanta miniſteria atque emolumenta a Podagra vix deſiderare & expectare debet, qui aliis mediis atque modis illibatæ ſanitatis regularem ſucceſſum proſequitur: quam ob rem ſemper melior proceſſus eſt ordinatis & ſecuris, quam extraordinariis & ambiguis mediis ſanitatem defendere, nec morbum morbo, aut vim vi pellere: Quare præſenti Inaugurali ſpecimine de PODAGRÆ PRÆSERVATIONE brevem meditationem inſtituemus: Faxit divina benedictio ut noſtrum propoſitum ſalutarem metam attingat.

§. I.

§. I.

PRæſervatio Podagræ aut in *totum*, aut in *tantum*, aut *relative* ſuccedit: de *priori* nobis hoc themate & hoc loco non eſt ſermo, ſed de *poſteriori*, videlicet, quomodo *frequentior* & *acerbior* recurſus Podagræ averti debeat, quæ ſi *ſemel* aut *aliquoties* ſubjecta ſua occupavit & *conſuetis* cruciatibus atque tormentis detinuit, impoſterum novos & *iteratos* inſultus comminatur, ne itaque tales atroces paroxyſmi *ſæpius* revertantur, neve gradu & vehementia augeſcant, *præſervatione* congrua opus eſt; quæ ſi *intermittitur* & negligitur, certo hujus morbi *graviores* inſultus pediſſequos habet; & dum in *Paroxyſmis* Podagræ, conſentiente *Sydenhamio l. c. p. 482. nihil magni tentandum* eſt, ita *extra illos* commoda, & congrua *Præſervatio* locum invenit: hæc methodus *Præſervatoria* aut in *recentiori*, aut in *adultiori* Podagra locum invenit, in priori *majori* & *meliori* efficacia operatur, in poſteriori æque *aliqualem* utilitatem conciliat: interea hæc Præſervatio & *morbo* & *ſubjectis* accommodata eſſe debet, quoniam *ſcrupuloſa*, ſpeculativa, nimis *artificioſa*, empirica, rigoroſa & *impetuoſa* Præſervatio præſentem affectum potius *invitat* & accelerat, quam *avertit* & infringit: neque porro hæc præoccupatio *tam cito* perfici, aut *uno alterove* conſilio ad *finem* & ſalubrem effectum deduci poteſt, ſed *conſtantem* uſum & ſedulam obtemperantiam requirit: tanta enim *multos* podagricos detinet *impatiens* & immorigera animi qualitas, ut *ſemel pro ſemper* ab hoc affectu præſervari mallent, & deinde *priſtinis* ſuis moribus & conſuetudinibus inhærere poſſent, tali enim modo non modo ordinata & *inchoata* Præſervatio *fruſtranea* erit, ſed affectus *majori robore* ſubjecta

cor-

corripiet & pertinaciori *cruciatu* eadem vexabit: neque etiam expedit *præſervatoriam* & *curatoriam* methodum *inter ſe* confundere, quoniam inde malum hoc magis *exacerbatur* & confirmatur, imo ita *corrumpitur*, ut impoſterum adminicula *præſervatorio* ſcopo adhibita aut nullam, aut *contrariam* efficaciam exſerant: denique hæc prophylaxis haud conſiliis & auxiliis *valde* commoventibus & *ſenſibiliter* afficientibus adminiſtrari debet, quoniam hic affectus ex *levi* cœteroquin cauſa *graviter* irritari & accelerari poteſt & ſolet.

§. II.

Cum hac Præſervatoria methodo tanto *major* circumſpectio & dexteritas obſervanda eſt, quo magis *ſonticæ* & *peculiares* qualitates & circumſtantiæ hunc affectum comitantur, quando videlicet ex hæreditaria diſpoſitione homines corripit, quando *juniora* ſubjecta invadit, quando temperamenta *calida* affligit, quando ex graviſſimis erroribus *diæteticis* provenit, quando *immorigerum* aut *ſenſibilem* valde animum in ſui Patrocinium ducit, quando cum *intricata* ſalutarium *evacuationum* ſive *ordinariarum* ſive *extraordinariarum* perturbatione & ſuppreſſione conjunctus eſt, quando cum diverſis *aliis* morbis, velut *arthritide*, *nephritide* & malo *hypochondriaco* connexus, ſiquidem illius connubium cum *articulorum* & *renum* morbis plurimi medici, cum malo *hypochondriaco* vero *Wedelius in Amoenit. Mat. Med. p. 65.* teſtantur, quam obſervationem multa attentione in tota therapevtica Podagræ tractatione connectendam eſſe judicamus: ita porro annotare convenit, an in podagrico affectu antea *multa*, *ſuſpecta*, *contraria*, *potentiora* medicamina, aut *diverſæ* & *perverſæ* medendi methodi adhibitæ fuerint, maxime vero an *opiata*, *martialia*, *vomitoria*, *purgantia*, *mercurialia*, *adſtringentia*, valde *emollientia*

entia, multa & varia *topica* uſurpata fuerint: nam ſub harum ſimiliumque aliarum circumſtantiarum præſentia, hæc podagricos recurſus *avertens* methodus *difficilior* eſt, adeoque tanto *majori* & *curatiori* vigilantia & providentia dirigenda erit: in *genere* quidem & quoad *fundamentum* hæc Præſervatio apprime *ſingulis* illis *cauſis* tam *proximioribus*, quam *remotioribus* reſpondere debet, quæ hunc affectum aut *primo primum* provocant, aut in *futurum* accelerant & *exacerbant*: unde facile liquet, quod hæc Præſervatoria methodus *non unico* abſolvatur conſilio, dum interdum *prægreſſa perverſa* conſilia & auxilia *corrigenda* & *removenda*, alia vero ſelecta & congrua *ſupplenda*, *ordinanda* & *legitime* etiam exercenda ſunt. In hac vero ingenua & ſalutari intentione præſervandi moleſtum hunc morbum *oportet*, ut cum *Hippocratis* verbis eloquamur *Sect. 1. aph. 1. non modo ſe ipſum exhibere, quæ oportet facientem, ſed etiam ægrum:* inde etiam provenit, cur hæc præſervatio *non ſemper* exoptatum nanciſcatur ſcopum, dum vel a partibus *medici* interdum, vel a partibus *ſubjecti* affecti nonnunquam *talia* committuntur, quæ *haud* quadrant; vel quandoque *medici ſalutaria* conſilia & adminicula ſubminiſtrant, ægri vero contra *immorigero* ſuo animo omnem *bonam* intentionem & directionem deſtruunt, corrumpunt, impediunt: & ſane *arduum* officium eſt *præſervare* Podagram, cum plurimi, qui in hunc affectum *propendent*, aut delapſi ſunt, *talibus* præditi ſint qualitatibus, ut *ſalutaribus* conſiliis *haud facile* annuant & obtemperent, adeoque *invaſionem* quidem hujus morbi admodum *averſentur*, *media* vero hunc affectum *avertentia* neque *recte*, neque *rite*, neque *ſufficienter* admittant & adplicent, hincque ſua *moroſitate* & reluctantia & *ſibi* & *medicis* ingenuis, peritis & officioſis *oneri* ſunt.

§. III.

Principalis cauſa, ad quam in *curatione* & *Præſervatione* Podagræ attentio dirigenda eſt, conſiſtit in proceſſu *Hæmorrhoidali*, qui in juſto ſuo *nexu* cum aliis cauſis *concurrentibus* annotari meretur: & ſicut officium *concoctionis* facilioris aut difficilioris, excretionis *alvi* liberioris aut impeditioris, evacuationis *urinæ*, *diaphoreſeos*, *ſeri* & *bilis* acrioris *collectio* & coacervatio cum negotio hæmorrhoidali *multiplicem connexionem* habet, ita hiſce etiam cauſis in præſervatoria methodo proſpiciendum eſt, ſervato tamen hoc diſcrimine, ne tales cauſæ *ſecundariæ*, quæ negotium hæmorrhoidale vel in *melius* vel in *deterius* alterare poſſunt & ſolent, pro *principali & formali* æſtimentur & tractentur, alioquin facile illæ deciſiones primatum obtinent, quod Podagra a *læſa* concoctione, a *cruditatibus* ventriculi, ab *acido* hypochondriaco, ab *acrimonia* ſanguinis, ſeri & *bilis*, ab *impuritate* ſanguinis &c. proveniat, ad quales cauſas dehinc ſi *principalis medica* tractatio dirigitur, vel negotium haud *ad vota*, vel plane *ſiniſtre* ſuccedit, cum contra ſub juſto tali nexu & cauſarum conſenſu Podagra *medico* ſtudio tractata *paulo* melius, ſecurius & facilius opitulationem *quandam* admittat: ita cauſa cauſam movet, & facile in *ſenſibili* hæmorrhoidali negotio nunc *remotiores*, nunc *proximiores* irritationes concurrunt, quæ *anomalias* hæmorrhoidales in ſchemate *podagrico*, licet ſub *alieno* quaſi ſpecimine excitant: quare turbæ *primarum viarum*, vitia ſe- & excretionis *urinæ*, moleſta & vehemens *commotio* ſanguinis, acrimonia ſeri illos motus *eminus* provocare ſolent, qui alias licet *irregulari* modo *hæmorrhoidalem* fluxum proſequi aſſolent: qualis *paralleliſmus* in *Menſium* negotio occurrit, quorum *defectivum* ſtatum, varii morbi comitantur, qui *primo* intuitu *nihil* commercii

cii cum iisdem habere videntur, & quales morbi a variis *aliis* cauſis excitantur, quæ *proxime* cum Menſibus iterum *nihil affinitatis* habere comparent.

§. IV.

Ad præſervandum novum & gravem Podagræ *recurſum* non modo *illa* conſilia & adminicula conducunt, quæ ad *abſolutam* hujus affectus præoccupationem conferunt, & ex parte in congruo rerum *nonnaturalium* uſu conſiſtunt, & quæ præcipue *accuratam* rationem *Diætæ* & juſtum moderamen *animi* complectuntur, unde *irritamenta* præcipue hujus mali avertuntur & *ſalutarium* evacuationum *libero* ſucceſſui efficax & congrua *ſublevatio* accedit; hinc ex illarum rerum *incongruo* uſu aut actuali *abuſu* ſonticus hic affectus allicitur & acceleratur, quam ob rem illa conſilia & auxilia, quæ in *diſp. D. D. Præſidis de Podagra Præſervanda* commendata proſtant, hoc loco æqualem commendationem merentur: proinde vero ſeorſim ordinamus, quo ventriculus in *legitimo* officio *concoctionis* conſervetur, ne vel ſuſpecti *alvi* fluxus, vel moleſtæ *flatulentiæ,* vel præjudicioſæ alvi *obſtructiones* excitentur, ne ventriculus & primæ regiones multis *cruditatibus* onerentur, quæ non modo liberum *progreſſum* ſanguinis per organa & regiones, cum *hæmorrhoidali* negotio valde *conſentientia*, turbant & *impediunt*, ſed & reliquas functiones præparatorias, depuratorias, ſe- & excretorias, perinde cum motibus hæmorrhoidalibus facile *conſpirantes*, alterant & pervertunt: imprimis quidem a *plenitudine* victus ſedulo abſtinendum eſt: hinc *Fernelius* & ex illo *Fortis Tom. II. Cent. 4. conſ. 68. p. 568.* adſerunt, quod *ciborum detractio & probitas præcaveat a Podagra & quod famem interdum tolerare bonum ſit*: quo loco inſuper *ſimplicitatem* in victu præferimus, ne videlicet *multiplices* cibi horumque

 præ-

præparationes diverſæ, adverſæ & *confuſæ* ingerantur: hinc recte *Sydenhamius tr. de Podagra p. 475.* dicit: *unica Ciborum ſpecie ſingulis paſtibus veſcendum arbitror, cum varia carnium genera ſimul ingeſta plus ventriculo moleſtiæ faceſſunt, quam unicum, quod omnia iſta quantitate exæquat:* temperantia itaque in cibo & potu in hac præſervatione multam commendationem meretur. Proinde potulenta & alimenta non ſint *frigida* & ſimul valde *refrigerantia*, neque nimis *ſpiſſa*, ſed ſingularum *excretionum* facilem ſucceſſum allevantia; ſiquidem potus *modice calidus* plus utilitatis affert: quid? quod *multis* Podagricis conſultum eſt, quo ab uſu *Cereviſiæ abſtineant*, & vino non niſi *ſelecto parcius* utantur: de reliquo etiam hoc loco conſilium *Fortis l. c.* commendationem meretur; quando differit: *Varietas ciborum tanquam peſtis fugienda; minus enim nocet ſimplex cibus malus, quam bonorum multiplicitas; ſimplex itaque cibus eſt, non ſolum ut unus, verum & a condimentis immunis; coquorum enim apparatus eſt præcipua cruditatum cauſa &c.* & ita *vitioſa Diæta* multi ſibi Podagram accerſunt, *temperata* viciſſim & congrua, plurimi illam *præſervant* & minuunt.

§. V.

Præterea ad Podagræ præſervationem eximie confert *modica* & conſtans *corporis exercitatio*; quemadmodum nonnulli medici etiam *motum* corporis in *curatione* Podagræ extollunt: ita *Sydenhamius l. c. p. 483.* aſſerit: *quamlibet enim in paroxyſmi initio ægro impoſſibile videatur, ut lationem in currum, multo minus ejus motum ferre queat; attamen ſi id tentaverit, non ita diu poſt ſentiet, ſe minus a tali motu dolere quam cum ſe in cathedra domi contineret:* præcipue ad *avertendam* Podagram conducit *Equitatio* moderata, modo *urgens Calculoſus* ſtatus haud

con-

contrarietur; in genere vero activitas corporis, labor, exercitatio quælibet modica proficua eſt Podagricis: de Equitationis *utilitate* in Podagricis emphatice profitetur *Sydenh. l. c. p. 481. Sane diu multumque mecum reputavi, quod ſi cui innoteſceret medicamentum, quod & celare vellet, æque efficax in hoc morbo, ut in chronicis pleriſque, ac eſt Equitatio conſtans & aſſidua, opes ille exinde ampliſſimas facile accumulare poſſet: Fortis l. c. p. 570.* dicit: *motus corporis nullo modo negligendus, præſ. matutinis horis, etiamſi pedes ægre laborem ferant &c.* perinde *Hippocrates* Podagricis *labores* commendat *Prædict. lib. 2. §. 15.* neque deſunt multiplicia exempla, ubi præter *bonam diætam*, ſine uſu remediorum *mobili* vitæ genere Podagra optimo cum ſucceſſu *præſervata* & ſingulæ *excretiones* in *legitimo* ſtatu conſervatæ fuerant: quam ob rem *congruus motus* corporis præſtantiſſimum ſubſidium *adverſus* Podagram ſubminiſtrat. *Baglivus Prax. Med. Lib. I. cap. de Calc. & Podagr.* dicit: *Podagrici ſi aliter exerceri non poſſunt, exerceantur voce, ſcilicet vel libros alta voce legendo, vel cum amicis colloquendo, vel canendo &c. &c.* Porro multum ad *evitandum novum* inſultum podagricum conducit *temperies* in *calore* & *frigore*, ne videlicet univerſum corpus *exceſſiva* tali qualitate affligant, ſiquidem *nimius* calor & æſtus præjudicioſam *ebullitionem* ſanguinis concitat, cum qua facile *perverſa molimina* hæmorrhagica *congeſtoria*, *febrilia*, *ſpaſtica*. *eryſipelacea* coincidunt: *frigus* vero intenſius *ſanguinem* inſpiſſat, & coacervat, *excretiones* impedit, *liberum* progreſſum ſanguinis etiam per *abdomen* turbat & ad varia *alia* ardua & anomala molimina *excretoria*, difficulter tamen decurrentia, contribuit: præcipue vero *pedes* in temperato calore conſervandi, & a *frigore* defendendi ſunt, quoniam hoc facile ad novam fibrarum *ſpaſticam* tractionem & exercitatio-

tionem diſponit, dum ipſumet talem *obrigeſcentiam* fibrarum motricium cauſatur: neque etiam podagrici in pedibus bene perferunt fomenta cum *pelliceis* & *plumaceis* veſtimentis, quæ potius *contrariam* operationem exſerunt, dum tacite *nimium* partes exæſtuant, ſudationes *præjudicioſas* cauſantur; quæ facile cum *ſubitanea* peripheriæ conſtrictione & ſuſpecta ſudoris *repreſſione* alternant, unde nova occaſio ad *motuum* alterationes & affectus, qui alias facile in *habitualem* qualitatem inclinant, oritur: hinc *Joh. Raym. a Fortis l. c. p. 568.* dicit: *partes affectæ, pedes nimirum & manus, nec nimis caleant, nec nimis frigeant, & ſiccæ potius, quam humidæ detineantur.*

§. VI.

Ad Podagræ *præſervationem* non parum porro confert, ut *ventriculus* ſuo officio condigne ſatisfaciat, ne videlicet *concoctio* turbulenter aut difficulter ſuccedat, ne *crudus* & *craſſus*, neve impurus chylus generetur, ne moleſtis *flatibus* inde cauſa accreſcat, ne *alvi* & *urinæ* perverſo ſucceſſui aut retentioni occaſio præbeatur, ne *calculi* geneſi & exacerbationi anſa ſubminiſtretur, ne ſanguinis *ſpiſſitudo* invitetur & augeatur &c. quare *modica* ciborum congruorum ingeſtio conducit, *nimia* ſaturatio vitetur, aromaticorum uſus ſit temperatus, ex illis vero *cardamomi* & *maceris* uſus præ aliis confert: vinum pro concoctione allevanda conducit adultum germanicum, aut *medico* uſu hungaricum, ut & rhenanum *enulatum*, (quale etiam *Horſtius* commendat *Lib. 3. Part. 2. obſ. 1.*) aut cum aqua *Selterana*, aut alia temperante & excretiones placide promovente, mixtum: proinde ſub cibis herbæ ſalviæ, thymi, menthæ, majoranæ, baccæ lauri & juniperi conveniunt, quales ſpecies ventriculi robur conſervant, & *concoctionem* facilitant: *ſalis com-*

mu

munis uſus ſit *ſufficiens*, aſt non *nimius*; interim etiam *ſcrupuloſa* abſtinentia ab hoc ſale, concoctioni neceſſario, valde *adverſatur*; multum enim hoc ſal ad *concoctionem*, nec non *alvi* & *urinæ* promotionem inſervit: *temperatus* uſus *oleorum* lenientium, *diæteticæ* adplicationi quadrantium, perinde pro ſcopo præſervandi Podagram conducit, dum non modo *excretionem* alvi & urinæ *facilitant*, ſed & *fibris* leniendis, *acrimoniæ* inimicæ involvendæ, *progreſſui* ſanguinis adjuvando, humorum *fluiditati* promovendæ, & *concoctioni* quadantenus allevandæ inſerviunt; qualia olea *calculoſo* podagricorum ſtatui non exiguam *opem* adferunt: eo etiam quadrant *pinguedines* & *gelatinæ* moderato uſu adhibitæ, modo talia ſubjecta *juſto* tempore ordinentur, quando ventriculus & inteſtina a multa colluvie *bilioſa* libera ſunt: proinde ex eodem reſpectu *juſcula temperata*, & liquida alia diætetica ſimilem opitulationem ad *avertendam* Podagram conferunt; quæcunque vero ſubſtantiæ ſub diæta cum *bile valde* fermentant, aut hanc facile *commovent* & alliciunt, velut carnes ſuillæ, vervecinæ præc. *pingues*, illæ ſollicite omittendæ ſunt: neque etiam *dulcia* copioſa & ſæpe ingeſta, neque *acida* podagricis conducunt, quæ potius hunc morbum *nutriunt* & ſaginant, quam minuunt, & avertunt: *piſces craſſa* carne præditi, marini, aut chylum *viſcidum* præbentes, ut & ſimilia aquatilia & *marina* ſubjecta, velut oſtreæ, cochleæ, cancri majores marini podagram certius *accelerant*, quam præſervant; qualia ſubjecta propterea ventriculo haud offerenda, ſed rectius ſubtrahenda ſunt.

§. VII.

Inter alia Podagricum *recurſum præſervantia* adminicula admodum conducunt ſubjecta, primas vias ab inhærentibus *bilioſis* aliisque *ſalſis*, acribus & viſcidis impu-

puritatibus liberantia, quo imprimis conducunt *lenientia*, diluentia, aquoſa, tenuia gelatinoſa, mucilaginoſa, partim *diætetica*, partim *pharmaceutica*, decocta avenacea, hordeacea, C. C. eboris, oryzæ, paſſulata &c. quare *Baglivus in Prax. Med. Lib. I. de calcul. & podagr. Aquæ* potum podagricis commendat: proinde conveniunt *mitiora* laxantia, paſſulæ laxativæ, pruna laxativa, magneſia alba, Manna cum decocto hordei ſoluta, tamarindinata, rhabarbarina, roſacea, violacea, nec non interdum *clyſteres lenientes* & mitius roborantes: conferunt etiam *vernalibus* & *autumnalibus* temporibus vina medicata ex rad. helen. caryophyllat. pimp. alb. vincetox. gentian. rubr. herb. menth. abſinth. card. ben. betonic. flor. cent. min. chamom. offic. bacc. laur. & junip. Cort, aurant. ſem. fœnic. Paſſul. maj. & min. tamarind. rad. polypod. helleb. nigr. Cryſtall. tart. parata, cum aqua *ſubterranea* temperatiori diluta: abſint vero *cruda aloëtica*, quæ interdum cum *opiatis* ſociantur, & mirifice ad podagram curandam, & præſervandam laudantur: abſint etiam alia fortiora purgantia, velut Ialappina, ſcammoniata, aſarina & ſimilia: neque etiam *hermodactyli* ſingulare quid præſtant, licet ab antiquioribus græcis & arabibus medicis virtus ipſis adſcribatur, quod ſalſos, *tartareos* humores, quos cruciatuum ſpaſticorum, arthriticorum, nephriticorum, podagricorum principalem cauſam eſſe reputant, evacuent: per intervalla vero *præſervatorio* etiam ſcopo Podagricis conducunt *aloëtica* refracta doſi & *correcta* oblata, combinanda cum extr. c. b. cent. min. gent. rubr. abſinth. G. ammoniac. & addito extr. rhabarb. aut exiguo nitri fixi: *Vomitoria* raro & haud *directe* præſervandæ Podagræ quadrant, quin potius ad illius *retropulſionem* lethiferam inſerviunt, interim in *ſpecialisſimis* circumſtantiis vomitorium *aliquan-*

quando podagricis conceditur, haud vero *abſoluto* reſpectu ad *præſervandam* podagram, ſed potius *relativo*, quando interdum *cruditates* in ventriculo hærentes reliquam præſervatoriam methodum *turbant* & ſufflaminant, aut citius & efficacius motus *hæmorrhoidales* pervertunt. Porro leniora *diuretica* velut Rad. ari, helenii, pimp. alb. vincetox. bacc. laur. ſuccin. ſem. aniſi, fœnic. quæ ſimul *carminativa* ſunt, ad Podagræ *præſervationem* inſerviunt: hinc congruo tempore Tinct. antimon. tartaris: ſpirit. ſal. ammoniac. aniſ. Eſſ. ſuccin. bacc. Iuniper. ſpirit. nitr. dulc. mixta, & modica quantitate oblata conveniunt: pro *eodem* ſcopo conferunt aquæ ſubterraneæ *præſervatoria* methodo ordinatæ, velut Selteranæ, Dynſtadtinæ, Wildungenſes, Sedlicenſes, interpoſito remedio temperato carminativo aut pilulis Stahlianis per intervalla adhibitis.

§. VIII.

Præter hactenus laudata conducunt *præſervatorio* ſcopo remedia bilis & ſeri acrimoniam *temperantia*, & ſimul placidam *diureſin* promoventia, mediante qua tales *impuritates* evacuantur, ſicut ſubinde *talia* remedia *præjudicioſam* ſanguinis *ebullitionem* coërcent & mitigant; talia ſunt *abſorbentia* ſive *præparata*, ſive cum *acidis* ſaturata, lap. 69. citrat. Conch. tartariſatæ, magiſterium C. C. corall. rubr. ppt. ſuccin. alb. ppt. nitrum purific. arcan. duplic. cum modica cinnabaris quantitate mixta; aut conducit aliquando Elixirium ex aqua C. b. menth. liquor. nitr. fix. extract. bacc. juniper. cent. minor. gentian. rubr. vincetox. helen. rhabarb. chamomill. offic. nonnunquam conferunt infuſa Theiformia ex rad. Scorzon. Chichor. Gramin. Sarſapar. Liquirit. Parreiræ bravæ, herb, Thee, veronic. Cent. min. tuſſilag. malv. flor. chamom. offic. papav. rhæad. ſambuc. ſem. fœnic. bacc. juniper. paſſul. minor. cum aqua & lacte conficienda & haurienda. Multum proficit, quo *tranſpiratio* inſenſibilis in æquali ſucceſſu perennet; imo nonnunquam *temperatæ* diaphoreſes conveniunt, quæ potius cum

decoctis temperatis, hactenus commendatis, quam cum concentratis & ſanguinem *valde commoventibus* invitandæ ſunt; quo ſcopo vel *ſimplex* decoctum herbæ *Thee*, quod *Baglivus* Podagricis commendat (tale decoctum *præſervativum antipodagricum* laudat pariter *Fortis Tom. II. Cent. 4. conſ. 67. p. 568*) aliquando ſatisfacit, conf. *Theodatus in Valetudinario, Muyſ. in Podalir.* aliique: huc etiam conducit Eſſ. helen. vincetox. pimp. alb. valerian. Caſcarill. ſuccin. ſpirit. nitr. dulc. hiſce auxiliis annumeramus *blandas fomentationes ſiccas* pedum & inferioris corporis regionis, ut hac ratione modica diapnoës invitetur, ſervata illa *cautela*, ne ſudor aquoſus & *impetuoſus*, cum multa *commotione* ſanguinis excitetur.

§. IX.

In hac *præſervatoria* methodo opportuna V. S. negligenda haud eſt, quamvis illam neque ad *præcavendum Paroxyſmum, qui timetur, Sydenhamius* admittat *l. c. p. 466.* quod judicium vero ex certa opinione, quam de Podagræ *cauſa* fovet, minus tamen firma & ſufficiente formavit; hinc *Læl. a Fonte Conſult. 14. p. 103. Avicennam & Aetium* conciliare & interpretari vult, quoad uſum V. Snis in Podagra, dum ille V. Snem in Podagra *præſente* rejicit, hic in *imminente* probat & admittit: ita *Celſus* V. Snem *lib. 4. c. 24.* item *Feldmann de Dea Podagra p. 152. Pechlinus Lib. 2. obſ. 26. p. 27. Fortis Tom. II. Cent. 4 conſult. 67. p. 567. Hollerius ad Lib. 8 de Corp. med. periochc 8. de arthritid. p. n. 154.* imo innumeri alii *admittunt*, quæ tamen magis *præſervatorio*, quam curatorio ſcopo conducit: Si *proximius* motus congeſtorii ad loca *hæmorrhoidalia* tendunt, tunc *fluxus* hæmorrhoidalis actualis paulo *magis*, attamen *circumſpecte* promoveri debet, qui ſi difficulter ad *exitum* pervenit, *hirudines* ad hæmorrhoidalia loca applicari debent, modo hoc auxilium *juſta* methodo adhibeatur: ita etiam a quibusdam ad Podagram *avertendam Fonticuli & Veſicatoria* commendantur, vid. *Borellus Cent. 4 obſ. 55. Scholzius Ep. 10. Schorer de fontic, Capivacius,*

Syl-

Sylvaticus aliique: huc ſpectat hiſtoria *Mercurialis Tom. 4. p.175. de Podagra a fonticulo ſanato:* hæc vero auxilia non niſi *dubiis* experimentis adſcribi debent, quæ ad ſummum *palliativa* ratione Podagræ opem quandam afferunt: id quod etiam de *Moxa Indorum* ſentiendum erit, quæ poſterior *ſenſum* alterando ſimul *ſpaſticos* hoſce motus *obnubilat* quaſi, & effectu ſuo obtundit, neque fundamentum aut *veram* morbi cauſam afficit, quare cum *Sydenhamio* judicamus, quod *beneficium ab hoc remedio proveniens fugax exiſtat:* Quod *Salmuthus Cent. 3. obſ. 46.* de *Præſervatione Podagræ per ſelectam ſcarificationem* recenſuit, id ad *ſelectum* etiam caſum pertinet, neque pro *regula* therapevtica quadrat: quare *talia* conſilia & auxilia in præſervatoria methodo ordinanda ſunt, quæ formali morbi cauſæ & *plurimis* propterea Podagricis reſpondent.

§. X.

Multa porro de Curatione & Præſervatione Podagræ cum *Lacte* promittuntur & commemorantur *vid. A. N. C. dec. 1. an. 1. obſ. 141. & an. 6. obſ. 58. Fortis l. c. conſ. 67. & 68. p. 567. 568. Sydenhamius l. c. p. n. 475. Hollerius de Morb. intern. lib. 1. c. 63. p. 540. Baglivus Prax. Med. Lib. 1. de Calcul. & podagra, & Lib. II. in fin. arthritidis præſervativum utiliſſimum lac aſininum* eſſe proponit, *Zac. Luſit. Med. Princ. Hiſt. Lib. 3. hiſt. 40. p. 590.* multique alii, & ſeorſim quidam cum *Hippocrate de articul.* lac *aſininum*, aliqui ut *Zac. Luſ. Prax. adm. lib. 2. obſ. 284.* lac equinum extollunt: utut vero diluentia, lenientia, gelatinoſa & lacticinia fibras *ſtrictas relaxant*, *evacuationes* promovent, & dolores ſedant, tamen *promiſcue* podagricis haud conducit uſus lactis, niſi copioſa & acris *bilis*, nec non *impuritas acida* e primis viis ſeparata, *nimiaque* ſanguinis *abundantia* imminuta fuerit: teſtantur enim exempla *contrariam* virtutem lactis in arthriticis & podagricis *conſ. A. N. C. dec. 1. an. 1. obſ. 141. p. 279. conſ Bravo de Lactis uſu ad præcavendam arthritidem Conſult. med. 3. p. 255.* alia *ſecura* lenientia & *ſedantia papaveracea*, ex flor. ſambuc. chamomill. vulg. papav. rhæad.

 pa-

parata, Cinnabarina, Caſcarilla, modicus *theriacalium* uſus (quæ *Sydenhamius* ordinat) æque ad *præſervandam* podagram in uſum trahi poſſunt; haud vero facile illos imitandos eſſe ſuademus, qui cum *liberali opiatorum* uſu Podagræ reſiſtere cogitant, uti *Welſchius in Hecatoſt. II. obſ. 17. p. 19.* talem præſervationem Podagræ Opii uſu allegat; quale remedium quidem cito dolores obruit & ſtupefacit, haud tamen *radicali* Podagræ cauſæ ſecure ſatisfacit, unde ad *evitandos* ſiniſtros & *pernicioſos* effectus ab *opii* uſu in *Podagricis* metuendos *Pechlinus* l. c. illis *ſudorifera* adjicienda eſſe commendat: *tutius* vero, ſi *ſecuriora* conſtant, ab illorum uſu *abſtinetur*: quod *ſpecifica*, quibus cum Podagra *averti* queat, attinet, tunc de illis valet, quod *Sydenhamius l. c. p. 487.* confeſſus eſt: *ſiquis objiciat multa eſſe remedia ſpecifica ad Podagram, ego, me ea neſcire, lubens fateor; & vereor, ne promiſſores iſti perinde ſint ignari, ac ſum ego.* Quod denique remotionem Podagræ per *transplantationem* concernit; cujus *Guldenckle Lib. 7. epiſt. 7. & 8. Bartholinus Cent. 3. hiſt. 66. Læſel de Podagr. Sect. 2. membr. 2. artic. 2. §. 5.* mentionem faciunt, tunc illorum promiſſiones ulteriori uſui & applicationi commendari merentur. Profunt etiam præſervatorio uſu *pediluvia* cum herb. ſerpill. Sideritidis, major. ſalv. roriſmar. flor. ſambuc. aneth. chamom. offic. papav. rhæad. bacc. junip. parata. De reliquo omnia hæc conſilia & auxilia *moderamen animi*, ſæpius alibi commendatum, adjuvare debet; quod paucis quidem, ſed ſatis *emphatice* hoc loco annotare placuit, quoniam *inquietus* & *turbatus* animus omnia *reliqua ſalutaria* conſilia *deſtruit*. Sed nunc vela contrahimus, quia tantum *ſuccincta* commentatione *ſpeciminis* loco præoccupationem *novorum* inſultuum Podagricorum explicare placuit. Annuat divina benedictio hiſce conſiliis, ut afflictis Podagricis ſolatium quoddam afferant, quo honor Dei amplificetur, & ſalus hominum promoveatur, qui ſincerus omnium humanarum actionum eſſe debet

F I N I S.

FRIDERICUS HOFFMANNUS,
ACADEMIAE h. t. PRORECTOR,

S. D. P.

CANDIDATO MEDICINÆ DIGNO
DOMINO CRETLAU.

PAſſiones corporis humani internas ſanare, imminentes morbos arcere, & externa vitia tollere, triplex eſt officium, ad unam artem ſalutarem referendum; quod qui ſibi perficiendum proponunt omne, ii demum faciunt recte. Quam circumſcripta enim ſit Medici, tantum in curandis per pharmaca morbis occupati, poteſtas, optime norunt, qui in artis exercitio verſantur cum ratione, ultro fatentes, acutos morbos omnes, nonniſi robore naturæ corporis, ſuperari, & longos, inprimis obfirmatos, plus utplurimum docta arte valere. In declinando autem morborum inſultu, plus utique artifici præſtare conceſſum; Simplices enim ſunt morborum cauſſæ, ex parvis initiis ſuccreſcentes, quas expeditius omnino præſcindere poteſt is, qui rerum ſalubrium & inſalubrium vires tenet perſpectas, quam ſi eruperunt in noxam aperte. Sed, quum ipſum hoc exquiſitiorem phyſices & anatomes poſcat cognitionem, & præterea tantum non omnes malint facere, quod lubet, paſſuri poſtea, quod oportet, vili penditur injuſte præſtantiſſima hæc Medicinæ pars & ab ipſis medentibus, ceu operoſa, minus tamen fructuoſa, negligitur. Quæ demum manu medetur Medicina, præ reliquis habet cer-

certum, operationibus ſuis oculos magis incurrit, & ob id majorem adminiſtrandi conciliat admirationem, ac is capit, qui labem ſanat internam occultam. Qui autem ſolido fundamento nitens, artem perite factitat univerſam, næ! ipſum fama, favor & opes manent. Tu quidem, *Candidate præſtantiſſime*, ſic Medicinam addiſcendi & exercendi propoſitum cepiſti laudabilem; Adoleſcens enim Chirurgiæ addixiſti ſtudium, & tam egregie in ea profeciſti, ut cum laude pridem jam poſueris tirocinium. Poſtea ad Medicinam animum appuliſti, & poſtquam eximiam Anatomes ſcientiam in Collegio Regio Berolinenſi Tibi comparaſſes, noſtram acceſſiſti Academiam, ac in ea avido ore hauſiſti ſolida artis præcepta, eademque tua reddidiſti penitus. Neque etiam præcipuam Medicinæ de ſanitate tuenda partem Te neglexiſſe, teſtimonio eſt thema, quod Tibi ſelegiſti inaugurale, de præſervanda podagra, gravi certe morbo, & Medicorum plane ſcandalo, ad quem depellendum tuto, nullæ, quantumvis lamentabiles, afflictorum voces, omnem exorare poſſunt artem; ſed quicquid Medicina poteſt, id, vel avertendo truculenti mali inſultum, vel atrociam præſentis tantisper mitigando, præſtat omne. Hæc igitur cuncta, cum proba, candida, modeſta, & officioſa Tua indole, ſperare jubent, Te, auxilio divino, artis operibus nunc manum admoturum cum fructu, nec defore laborum Tuorum præmia. Eveniant, voveo, hunc in finem feliciter Tibi novi honores, & invenias Patronos, qui favore ſuo virtutem Tuam provehant. Ego certe, ſi quæ e re Tua fore, reſcivero, ea conferre non intermittam. Scribeb. Halæ Magdeburgicæ Prid. Kalend. Januar. anni CIƆIƆCCXXIX.

*
* *

EGregiam Medica laudem, Digniſſime Cretlau,
Ingenio & ſtudio partus in arte tenes.
Hinc dum jure petis meritæ virtutis honores,
Laurum temporibus nectit Apollo tuis.
Apprecor, aſpiret primo fortuna Labori,
Sit reliquæ Praxi propitiusque DEUS.

Georgius Daniel Coſchvvitz,
P. P. O.

QUum Sedecennis eras, chirurgo me uſe magiſtro,
Poſt annos Sedecim Doctor in arte clues.
Sat cito, dum bene ſat! Seris venit uſus ab annis,
Quos Tibi ter denos tres numerare datur.
Augeat hos Numen! quod feſta genethlia Spondent,
Atque onomaſtica, quis digna brabea capis.
Gratulor, & ſicut me jam arte & honore magiſtrum
Vincis, Sic ſuperes proſperitate precor.

Maturo ac meritiſſimo honori Affinis perquam dilecti novelli Doctoris applaudebat

FRIDERICUS GAEYMANN,
Chirurg. & Civis Thorun.

LAU-

LAUREa victorem dum Te jam digna coronat,
Virtutis decus & Nominis omen habes,
Ad nos pars decoris quoque, FRATER AMANDE, redundat,
Hinc totis illi plauſibus accinimus.
Uterque optemus, Spectator honoris adeſſe,
Quem meritis tribuit Salais alma Tuis.
Sed quos non viſus, non vox pertingit in oras,
Votum atque affectus ſat penetrare valet.
Sis FELIX DOCTOR! Medici hæc palmaria dos eſt,
Qua ſine nil docta ars, nil titulusque valet.
Paucis multa adeo fraterno ex corde precamur,
Sis FELIX MEDICUS! Semper & ipſe vale!

Fratres germani

Chriſtian Erneſtus Cretlau,
Daniel Wilhelm Cretlau,
S. S. Theol. Cand.